

A Study of Digital Leadership of School Administrators Affecting Education for Social and Local Cultural Foundation Development in Schools under The Office of Nongbualamphu Primary Educational Service Area 1

Jariya Anansuwanchai^{1*}

¹ Master of Educational Administration, Pitchayabundit College, Thailand

* Corresponding author. E-mail: meesuk454@gmail.com

ABSTRACT

This article aimed to study (1) digital leadership of school administrators; (2) education for social and local cultural foundation development for the schools; (3) relation between digital leadership of school administrators and education for social and local cultural foundation development for the schools; and (4) digital leadership of school administrators Affecting education for social and local cultural foundation development for the schools. The sample groups are administrators and teachers. The samples were 306 persons from the school under the office of Nongbualamphu Primary Educational Service Area 1. This research is a quantitative research, collecting both quantitative data by questionnaires. The statistics used were finding mean, percentage, standard deviation, Pearson product-moment correlation coefficient and creation of decreasing equation for prediction criterion variable by analysis of the multiple linear regressions for forecasting the dependent variable by stepwise regression. The result of the study found that for overall of the digital leadership of school administrators was in high level. For overall of the education for social and local cultural foundation development was in high level. For overall of relationship between the digital leadership of school administrators and the education for social and local cultural foundation development for the schools was on positive high level ($R=.744$) and was on statistical significance at .01 level. And The factors influencing the a study of digital leadership of school administrators Affecting development levels of social and local cultural foundation development for the schools were the as the aspect of being citizen in digital period (X_4) and as the aspect of professional development (X_3) with multiple correlation at .840 and were on statistic significance at 0.01 level and were on prediction coefficient or prophecy at the percentage of 70.50.

Keywords: School Administrators, Digital Leadership, Education for Social and Local Cultural Foundation Development in Schools

การศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

จริยา อนันต์สุวรรณชัย^{1*}

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: meesuk454@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (2) การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน และ (4) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูง ($R=.744$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (X_4) และด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ (X_3) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .840 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 70.50

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล, การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการจัดการศึกษาในรูปแบบที่ผ่านมามีความเหมาะสมกับการสร้างพลเมืองในยุคดิจิทัล ความท้าทายที่ควรตระหนักก็คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงหรือประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร้หลักในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล จึงควรเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้แล้วต่อยอดความรู้และความคิดสร้างสรรค์ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) ผู้นำแห่งการเรียนรู้ในยุคข่าวสารเทคโนโลยี คือคุณแจดอกสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้ ดังนั้นผู้นำที่มีภาวะการเรียนรู้ด้านดิจิทัล จึงต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ เพราะต้องใช้การสื่อสารในองค์กรและเครือข่ายที่มีอยู่ทั่วโลก ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ไร้พรมแดนและต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานองค์กรต่างๆ ผู้นำยุคนี้จึงต้องเป็นผู้นำที่เรียกได้ว่าเป็นผู้นำมืออาชีพ ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากการอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน และการปฏิบัติการ อีกทั้งต้องมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ต่างๆที่จะมาขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561)

แนวความคิดพื้นฐานเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น มีจุดเริ่มต้นจากแนวคิดที่ว่า “การจัดการศึกษาต้อง นำไปสู่การเป็นคนดี มีอาชีพสุจริตเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข” โดยจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกคน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพหรืออัจฉริยภาพของตนเอง เพื่อที่จะได้ทำการพัฒนาให้มีความเป็นเลิศตามศักยภาพหรือ อัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลสู่ความเป็นเลิศต่อไป อันจะส่งผลให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเป็นคนดี มีอาชีพสุจริตสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างมีความสุข การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้มีแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ด้านเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างแท้จริงทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีและได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละคน จนสามารถนำไปพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างมีความสุข (นรรนวรรณ หมอแก้ว, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เป็นหน่วยงานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการจัดการบริหารการศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู จากปัญหาการดำเนินงานแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในปีที่ผ่านมา พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา บางส่วนยังขาดความรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยี (ICT) เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กบางส่วนยังขาดประสิทธิภาพและคุณภาพ ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็มตามศักยภาพ ผู้บริหารจะต้องมีทักษะความสามารถที่มีความสำคัญต่องาน คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์การจัดการเรื่องความขัดแย้ง การมีมนุษยสัมพันธ์ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การพูดในที่สาธารณะ ความสามารถในการจัดการองค์กรโดยเน้นที่การจัดการและการนิเทศเป็นสำคัญ ซึ่งส่งผลให้การศึกษาเพื่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นยังไม่ได้บรรลุในแผนการพัฒนาศึกษาของสถานศึกษาและหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2565)

จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นและปรับปรุงพัฒนากิจกรรมโครงการให้มีความเหมาะสมกับสภาพของการบริหารโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,574 คน จาก 201 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 306 คน จาก 201 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Mogan, 1970 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม มีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นคำถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ด้านการพัฒนาในระดับมืออาชีพ และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาในระบบ ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการสร้างและพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967)

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน

3.2 กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3 สร้างแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ โดยประเมินความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) ซึ่งพบว่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 30 คน

3.6 นำข้อมูลการทดลองใช้แบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ประสานงานขอรับแบบสอบถามคืน และติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับด้วยตัวผู้วิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

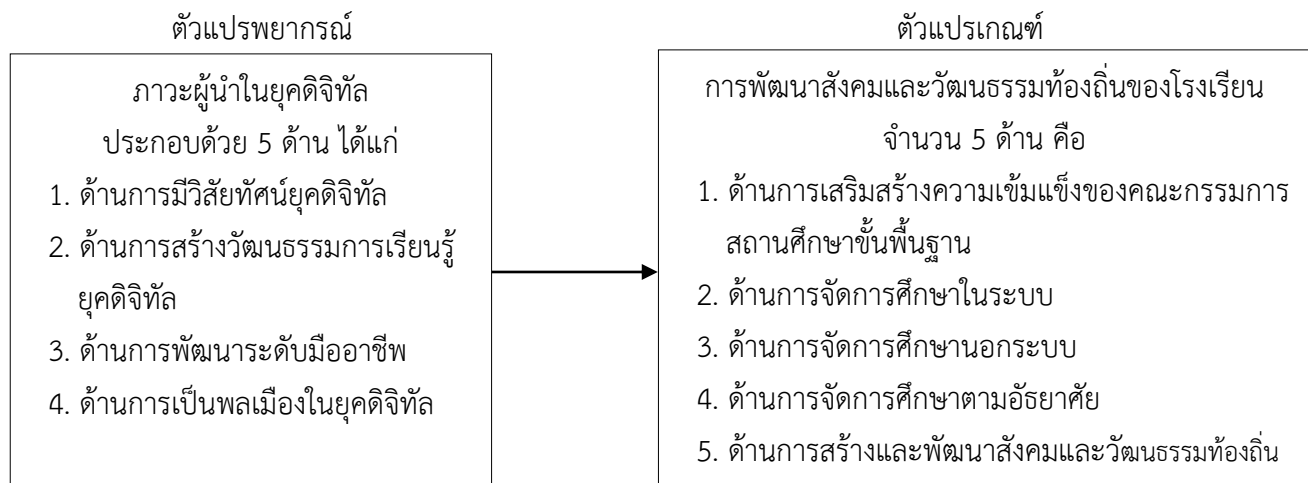
5.2 การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) โดยนำตัวแปรตามทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์มาจับคู่กับตัวแปรต้นทีละคู่โดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม แต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555)

5.4 วิเคราะห์ภาวะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 สร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎี ดังนี้ 1. เกี่ยวกับภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล จากนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้พิจารณากรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล 2. การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาใช้กรอบแนวคิดจากการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย (2561) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาในระบบ ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการสร้างและพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.55) รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.57) และด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาในระดับมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการสร้างและพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.51) ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.49) และด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาในระบบ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.51)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง (X_{tot}) ($R = 0.744$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง (X_4) ($R = 0.822$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง (X_2) ($R = 0.694$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ยุคดิจิทัล มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง (X_1) ($R = 0.592$) ตามลำดับ และ

ด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง (X_3) ($R=.436$)

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

จากตัวแปรทั้งหมด 4 ตัว มีตัวแปรที่ทดสอบแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ตัวแปรพยากรณ์ ตามลำดับ คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (X_4) ด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ (X_3) และเมื่อนำตัวแปรพยากรณ์ทักษะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (X_4) และด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ (X_3) เข้าสมการถดถอยแล้ว จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .840 ($R=.840$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือการทำนาย ร้อยละ 70.50 ($R^2=.705$) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มากที่สุด คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (X_4) และด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .777 และ -.194 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ได้มีการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีกับประเด็นสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณให้กับครู เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน มีวิสัยทัศน์ในการพิจารณาข้อมูลจากสื่อ และสามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภวัช เขาวนเกษม (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการสร้างและพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้เรียน เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นมีความเป็นเลิศตามความสนใจ โรงเรียนในท้องถิ่นมีการติดตามผลลัพธ์ว่ากลุ่มเป้าหมายเด็ก เยาวชนประชาชนในท้องถิ่นได้นำความรู้ที่ได้รับจากแหล่งเรียนรู้ไปประกอบอาชีพ รวมถึงผู้เรียน เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น ได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ และร่วมกันพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตะวัน วรรณสินธ์ (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง (X_{tot}) ($R=.744$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านและด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ด้านการเป็น

พลเมืองในยุคดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีกับประเด็นสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณให้กับครู เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีวิจรรย์ญาณในการพิจารณาข้อมูลจากสื่อ สามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม และใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลและบันทึกข้อมูลได้ ส่งผลทำให้ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาสนิ สุริยา (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จากตัวแปรทั้งหมด 4 ตัว มีตัวแปรที่ทดสอบแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ตัวแปรพยากรณ์ ตามลำดับ คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (X_4) ด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ (X_3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .840 ($R=.840$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือการทำนาย ร้อยละ 70.50 ($R^2=.705$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีกับประเด็นสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณให้กับครู เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีการประเมินสมรรถนะครูด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพในการพิจารณาความดีความชอบ กำหนดเป้าหมายและระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมพัฒนาครูอย่างเหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโดยการอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุพันธ์ ผิวดาง, ทัศนาศรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ พบว่า มีองค์ประกอบ 3 ด้าน สามารถพยากรณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้ร้อยละ 70

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษา สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ ได้ดังนี้ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล และด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู ซึ่งผู้บริหารกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีกับประเด็นสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณให้กับครู เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีการประเมินสมรรถนะครูด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพในการพิจารณาความดีความชอบ กำหนดเป้าหมายและระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมพัฒนาครูอย่างเหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโดยการอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล และด้านการพัฒนาระดับมืออาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้ครูเกิดความเชื่อมั่นต่อวิสัยทัศน์
- 1.2 ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์
- 1.3 ผู้บริหารควรมองปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายเพื่อค้นหาวิธีการแก้ปัญหาใหม่ๆ
- 1.4 ผู้บริหารควรมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงแล้วนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และนำเทคโนโลยี

มาใช้ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

- 1.5 ผู้บริหารควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดรูปแบบการศึกษาให้กับผู้เรียนรายบุคคล

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยทำการเปรียบเทียบกับพื้นที่จังหวัดอื่นๆ เพื่อที่จะได้ทราบถึงภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้บริหาร และสถานศึกษา และชุมชนในท้องถิ่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2555). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุพันธ์ ผิวผาง, ทัศนาศ ประสานตรี และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(39), 96-108.
- จินณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. *อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต*.
- ต้องลักษณะ บุญธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทางการศึกษา. *วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรมพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 7(1), 217-225.
- ตะวัน วรรณสินธ์. (2563). *สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี*. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- นรรณวรรณ หมอเก้ง. (2563). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่*. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. หนองบัวลำภู: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุกัญญา แซ่มซอย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธาณี สุริยา. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2*. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ).

- สุภาวช์ เขาวนเกษม. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In *Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.